Länsstyrelsen
Värmland

Riksintresse för kulturmiljövården: Hammarö

Områdesnamn: Hammarö

Områdesnummer: K 17

Kommun: Hammarö

Socken: Hammarö

Sammanfattning

Innehåll

Fornlämningar, medeltida kyrkomiljö. Järnålder till medeltid.

Urvalsmotiv

Vetenskapligt/pedagogiskt. Välavgränsat, ålderdomligt bygde- och sockencentra belyst i sambandet mellan järnåldergravfält, medeltida träkyrka och begravningsplats samt kungsgård, sedermera klosterhemman, i anslutning till odlad mark av hög ålder.

Beskrivning

Slättbygderna i södra Värmland präglas av en kontinuerlig odling och boskapsskötsel som återgår till forntiden. Fullåkersbygden i anslutning till vänerstranden med gravfält och kyrkbyar illustrerar tydligast denna utveckling. Vid Hammar finns ett större järnåldersgravfält med högar, stensättningar och en domarring med karakteristisk lokalisering till en höjdrygg i odlingslandskapet och med utblick mot Vänern. Söder om gravfältet möter dess historiska arvtagare i Hammarö medeltida träkyrka, begravningsplats och före detta kungsgård, sedermera klosterhemman under Varnhems cistercienserkloster.

Kulturhistoriskt värde

Hammars udde belyser en lång kontinuerlig kulturlandskapsutveckling och utgör en av få bevarade

bygdeenklaver vid vänerstranden som i sambandet mellan förhistoriska gravfält och kyrkbybebyggelse kan följas tillbaka till järnåldern och brytningen mellan forntid och medeltid.

Hot

Ej specificerat

Skydd

- Kyrkan och begravningsplatsen utgör kyrkliga kulturminnen enligt Kulturminneslagen (KML).
- Fornlämningarna inom riksintresset äger skydd enligt KML.
- Delar av området omfattas av detaljplan (stadsplan).

Avsikter och åtgärder

Nybebyggelse inom riksintresseområdet undviks helt. Fortsatt hävd av odlingsytor och fornminnesområde.

Riksantikvarieämbetets värdetext (1996)

Motivering

Bygdecentrum vid vänerstrandens slättbygder med lång kontinuitet, som särskilt väl speglar övergången vikingatid – medeltid.

Uttryck för riksintresset

Vikingatida gravfält med högar och övertorvade stensättningar, ensamliggande stensättningar, domarring, medeltida träkyrka och militärbostället Hammars gård, en före detta kungsgård och klosterhemman under Varnhem.

Övrigt

Riksintresset Hammarö överensstämmer i stort med kulturmiljön Hammarö (81) enligt kulturmiljöprogrammet för Värmlands län.

Referenser

Kulturminnesvårdens riksintressen i Värmlands län, Länsstyrelsen 1980.

Ändringsinformation

Datum, kommentar:

- 2007-11-05: Huvuddelen av informationen hämtad från 1988 års beskrivning av riksintressen i Värmlands län.
- 2007-12-10: Beskrivningen av områdets skydd ändrad till aktuella förhållanden och gällande lagstiftning.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan.